

Discussie-nota in verband met E.E.G.-Raadszitting op
12 november aanstaande.

(voorbereiding 11 november des avonds)

I. Algemene oriëntatie van het landbouwbeleid.

Uitgangspunt

Als doeleinden van het E.E.G.-landbouwbeleid kunnen worden aangewezen:

- opvoering van produktiviteit en efficiëncy;
- verzekering van een redelijk inkomen aan producent.

Het gevaar bestaat dat dit gerealiseerd wordt ten koste van de invoer uit derde landen, hetgeen voor de Gemeenschap als industriële exporteur nadelig kan uitwerken. Daarom moet gestreefd worden het bovenstaande te verwezenlijken met

- behoud van een invoerbehoefte.

Algemene Oriëntatie:

Voorop staat de vraag:

- welke algemene oriëntatie dient naar Nederlandse opvatting gegeven te worden aan het landbouwbeleid van de E.E.G., in het bijzonder wat betreft de omvang van de produktie ?
- Wil men hiervoor een algemeen criterium aanhouden, bijv. dat de produktie niet sneller mag stijgen dan de consumptie ? of dat een kwantitatief vastgelegde importbehoefte moet worden behouden ?

Bij het beantwoorden van deze vragen dient bedacht te worden, dat er thans een ontwikkeling gaande is in alle landen, zowel in de Gemeenschap als daarbuiten, waarbij de landbouwproduktie sneller toeneemt dan de consumptie (projecties van FAO e.a. omtrent toenemende overschotten vooral voor zuivel en tarwe). Bij het vaststellen van de algemene oriëntatie van het beleid zal derhalve mede bezien moeten worden of, en hoe, deze "natuurlijke" ontwikkeling kan worden tegengegaan.

Dit is ook van belang bij beantwoording van de vraag

- moet de E.E.G. streven naar produktieuitbreiding in de sectoren rundvlees en voedergranen (waar nu aanzienlijke invoerbehoefte bestaan), ter ontlasting van het overschottenprobleem, resp. dreigende zelfvoorziening bij zuivel en tarwe ?

II. Middelen

Is men het over de oriëntatie eens, dan moet men een keuze doen uit de middelen om het beleid te realiseren. In beginsel kan men hierbij vier categorieën van maatregelen onderscheiden, die uiteraard ook complementair kunnen worden aangewend:

- A. Maatregelen op het gebied van de prijzen;
- B. maatregelen binnen het kader van de huidige en ontworpen E.E.G.-verordeningen;
- C. maatregelen die een belangrijke wijziging in de verordeningen vereisen;
- D. maatregelen op het gebied van de structuur.

ad A. Prijsmaatregelen

1. Niettegenstaande het achterblijven van de agrarische inkomens is een voortdurende produktiestijging waarneembaar. Niettemin is het waarschijnlijk dat een relatief hoge prijs een nog sterkere produktiestijging in de Gemeenschap met zich zal meebrengen. Derhalve moet veel belang gehecht worden aan het toekomstig gemeenschappelijk prijspeil. Hierbij dient nu uiteraard vooral de aandacht te worden besteed aan de nieuwe voorstellen van de Commissie voor een gemeenschappelijke richtprijs (tarwe 425 DM; gerst 370 DM; maïs 375 DM).

Vragen (materieel):

- zijn deze prijzen inderdaad zodanig dat zij een redelijke zekerheid verschaffen omtrent het behoud van een invoerbehoefte van 10 miljoen ton granen in de E.E.G. ?
- is deze 10 miljoen ton een juiste indicatie van de door ons gewenste invoerbehoefte ?

- verdient het geen voorkeur deze 10 miljoen het centrale punt te maken van onze benadering, zoudanig dat de E.E.G.-richtprijzen gewijzigd moeten worden indien blijkt dat deze invoerbehoefte (als gemiddelde) niet wordt bereikt, c.q. wordt overschreden ?

Vragen (taktisch):

- is het te verwachten dat de zes E.E.G.-landen het binnen afzienbare tijd eens kunnen worden over de door de Commissie voorgestelde gemeenschappelijke richtprijs ?
- zo ja, biedt deze richtprijs dan een effectieve onderhandelingsmogelijkheid in het GATT ?

2. De vraag kan gesteld worden of het doel ook te bereiken is door een overgang naar het toeslagstelsel. Hierover valt op te merken dat de nadelen van het laatste systeem ~~xxxx~~ voor de Gemeenschap groter/dan voor het Verenigd Koninkrijk waar de graad van zelfvoorziening lager is. Tegenover het duidelijke consumenten voordeel moet voorts worden ingebracht de minder sterke rem op de produktietoename; zie de ervaring in het Verenigd Koninkrijk. Tenslotte kan de schatkist in moeilijkheden geraken, wanneer tengevolge van een grote produktie en lage marktprijzen, de uitbetalingen aan de boeren sterk stijgen.

3. Een feitelijke verlaging van de producentenprijs kan eventueel ook ^{erik}bericht worden d.m.v. het instellen van een plafond voor de uitgaven van het Europese Oriëntatie en Garantiefonds, c.q. de beperking van richtprijs tot een bepaalde standaard-hoeveelheid produkt.

ad B. Maatregelen
binnen heffingenstelsel

Het is denkbaar enkele elementen in het bestaande heffingenstelsel zodanig te wijzigen, dat de positie van derde landen verbetert. Hiervoor komen in aanmerking (a) het forfaitaire bedrag bij de granen en

(b) het preferentiële element bij de veredelingsprodukten. Voorts kunnen (c) de omzettingsscoëfficiënten en de beschermende elementen gewijzigd (verlaagd) worden. Tenslotte kan (d) de sluisprijs zelf gewijzigd worden.

Vraag:

- is het gewenst er naar te streven dat deze praktische mogelijkheden worden opgenomen in het landbouwmandaat voor de Kennedy-onderhandelingen, zodat wij niet alles alléén van de prijs laten afhangen ?

ad C: wijziging in
heffingenstelsel

Hierbij wordt vooral gedacht aan

1. vergroting van de marges waarbinnen de heffing niet behoeft te worden gewijzigd. De variabiliteit van de heffing wordt aldus verminderd, hetgeen importbevorderend kan werken.
2. invoering van heffingen- of sluisprijscontingenten. Deze contingenten kunnen het heffingenstelsel op losse schroeven zetten en hebben bovendien het bezwaar dat zij een ongewenst bilateraal element introduceren, c.q. handhaven. Indien zij discriminatoir worden verleend zijn er ook problemen met het GATT. Het zouden echter ook non-discriminatoire gemeenschapscontingenten kunnen zijn (precedent: contingent bevroren rundvlees in rundvleesverordening). Van belang is hierbij ook het Duitse verzoek om een contingent op te nemen voor slachtrunderen uit Denemarken (Lahr-Hüttebräuker).

Vraag:

- is het gewenst er naar te streven dat deze mogelijkheden (voor wat betreft contingenten alleen met toevoeging van zekere waarborgen) reeds nu in basisverordeningen worden opgenomen, c.q. in het landbouwmandaat voor de Kennedy-onderhandelingen worden opgenomen ?

ad D: structuur

Door middel van structuurmaatregelen is het mogelijk een invloed op de produktieomvang en daarmee op prijzen en invoer uit te oefenen. Denkbaar is bijv. dat het uit cultuur nemen van bepaalde percelen met een financiële tegemoetkoming wordt beloofd. Is het wenselijk de gedachten thans te stimuleren in de richting van fysieke produktiebeheersing? Eventueel ook als element in de GATT-besprekingen?

III. De onderhandelings situatie

1. omvang van de package-deal

Oorspronkelijk bestond de package deal van het werkprogramma uit de drie nieuwe verordeningen, plus de graanprijzen 1964/65 enerzijds, en een "standpunt" betreffende de Kennedy-onderhandelingen anderzijds. Na de interventies Lahr - Hüttebräuker zijn daar een aantal elementen bijgekomen: de onderhandelingsvatbaarheid van de landbouwverordeningen ten faveure van derde landen en de herziening van bestaande verordeningen ten faveure van de Duitse landbouw. De nieuwe voorstellen van de Commissie hebben de package-deal aanzienlijk uitgebreid: "montant de soutien" als centraal punt van de Kennedy-onderhandelingen over de landbouw; de prijstoenadering ineens; de financiële compensatie aan Duitsland en Italië; de onmiddellijke vergemeenschappelijking van de interventie- en restitutiekosten, en derhalve ook de twee fondsen-reglementen. De motie-Vredeling voegt daar nog weer de uitbreiding van de bevoegdheden van het Europese Parlement aan toe. Men kan stellen dat het enige element dat nog ontbreekt (maar dat de Fransen wellicht zullen toevoegen) is de financiering van het landbouwfonds: afdracht van de heffingen.

Vragen:

- is deze koppeling thans niet zo groot en onoverzichtelijk geworden, dat daardoor ons oorspronkelijk doel: bevordering van een positieve E.E.G.-bijdrage aan de Kennedy-onderhandelingen, eerder wordt geschaad dan naderbij gebracht?

- moeten wij streven naar een terugkeer tot de eenvoudige koppeling die dan voor 31 december 1963 (of in januari) zou kunnen worden verwezenlijkt ? Dit zou dus betekenen een streven naar uitstel van beslissingen over fondsen, prijstoenadering etc.
- is het gewenst deze eenvoudiger koppeling vooral zo te zien, dat reeds direct in de drie basisreglementen elementen van "openheid tegenover derde landen" worden opgenomen ?
- of is het zo, dat de massale koppeling toch niet meer ongedaan gemaakt kan worden door Nederland en dat er derhalve geen andere mogelijkheid is dan om bij ieder afzonderlijk onderdeel "to make the best of it" ? (inclusief Fonds en bevoegdheden Parlement).
- verdient het in het laatste geval geen aanbeveling te streven naar de vaststelling van een nieuwe latere streefdatum - overeenstemming over de prijstoenadering uitgesloten zijnde voor het einde van het jaar -, bijv. mei/juni 1964, opdat men dan alles tegelijk kan regelen ?
- indien men aldus zou procederen, bestaat dan niet het gevaar dat men na mei/juni 1964 geen enkel drukmiddel meer tegenover de Fransen ter beschikking heeft ? Of vormen de uitvoeringsverordeningen, waarmee nog 6 à 12 maanden gemoeid kunnen zijn, nog een bruikbaar drukmiddel ?

2. de voorstellen van de Commissie

In het debat op 12 dezer zal het voorstel over de prijstoenadering-ineens, samen met dat over de landbouwonderhandelingen in het GATT, een centrale rol spelen.

Een definitief Nederlands standpunt t.o.v. het prijstoenaderingsvoorstel bestaat nog niet. Men kan echter stellen dat, wanneer dit Commissie-voorstel niet als basis kan worden genomen voor de discussies over de prijstoenadering en de landbouw in het GATT, gevreesd moet worden, dat er voorlopig geen

E.E.G.-standpunt ten aanzien van de landbouw in de Kennedy-onderhandelingen kan worden ingenomen, waarmee deze onderhandelingen zelf op losse schroeven komen te staan. Een alternatief voor het plan van de Commissie is voorlopig niet voorhanden.

Daartegenover kan men stellen

- (a) dat de financiële en economische consequenties van het prijstoeneringsvoorstel nog onvoldoende bekend zijn;
- (b) dat het de vraag is of wij er, vanuit een politiek oogpunt, goed aan doen op dit ogenblik mee te werken aan het onder druk zetten van de Duitsers, met de kans dat de Duitsers de schuld op zich geladen krijgen voor een falen van de Kennedy-onderhandelingen;
- (c) dat het de vraag is of de methode van alléén onderhandelen over het "montant de soutien" (in het geval van de E.E.G. vnl. bepaald door de richtprijs voor granen) in het GATT voldoende concrete mogelijkheden biedt.

Het lijkt gewenst, bij een positieve beantwoording van de vraag bovenaan blz. 3, om in het debat vooral de nadruk te leggen op het behoud van de invoermogelijkheid van 10 miljoen ton graan. Het vaststellen van een gemeenschappelijke richtprijs zou eerder gezien moeten worden als een gevolg van deze primaire doelstelling, dan omgekeerd.

Tegenover de V.S. zou deze invoerhoeveelheid als uitgangspunt van de onderhandelingen moeten dienen. De methode waarmee de Gemeenschap deze toezegging - die duidelijker zal moeten zijn dan de soortgelijke afspraken die gemaakt zijn tijdens de GATT XXIV, 6 en Dillon-onderhandelingen - zal effectueren is in ~~gk~~ beginsel een secundaire kwestie. Tegenover deze toezegging zal ook reciprociteit van de Amerikanen moeten staan.

8 november 1963.